

ONDERWERP

Archeologie check Uiterwaard Houthuizen, gemeente Horst aan de Maas

DATUM

18-11-2015

VAN

Ineke de Jongh

AAN

Gemeente Horst aan de Maas

1. Achtergrond van het project

In het programma Ruimte voor de Rivier en het project Maaswerken worden rivier verruimende maatregelen uitgevoerd om de afvoercapaciteit van de grote rivieren te vergroten. Deze projecten zorgen er voor dat de waterstanden bij hoge rivierafvoeren het Maatgevend Hoogwater (MHW) niet overschrijden.

De vegetatie in het rivierbed heeft zich de laatste jaren sterk ontwikkeld. Op veel plaatsen is agrarisch grasland overgegaan in natuurlijk grasland. Op andere plaatsen hebben zich bomen, struwelen en oibossen ontwikkeld. Het is ongewenst dat de waterstanddaling die wordt bereikt met de rivier verruimende projecten deels teniet wordt gedaan door de waterstand verhogende effecten die vegetatieontwikkeling in het rivierbed heeft. Met een inhaalslag, als onderdeel van het programma Stroomlijn, wordt de vegetatie in het rivierbed eenmalig aangepakt, waardoor het water afvoerend vermogen van de grote rivieren (Rijntakken en Maas) wordt vergroot.

Het aanpakken van de vegetatie langs de Maas maakt onderdeel uit van fase 3 van het project Stroomlijn.

De betreffende uiterwaard waarbinnen te verwijderen vegetatie staat, is de uiterwaard Houthuizen gelegen in de gemeente Horst aan de Maas.

2. Ingrepen

Bij deze archeologie check is gekeken naar de elementen die middels kappen en frezen verwijderd worden. Het gaat hier om bossen en struweel dat wordt gekapt en daarna gefreesd. Het verwijderen van de boomstronken gebeurt middels een boring tot een diepte van 30cm in de stronk. Hierdoor sterft het wortelstelsel van de boom uiteindelijk af zonder dat deze verwijderd hoeft te worden. Nadat de kern van de boom is doorboord worden de resten van de boomstronk met behulp van een machine in stukken gefreesd tot op een maximale diepte van 30 cm - maaiveld. Na het frezen van de boomstronken wordt het terrein zaaiklaar gemaakt en ingezaaid.

3. Methode

Om te zien of er archeologisch onderzoek vereist is bij het kappen en frezen van de vegetatie is het bestemmingsplan voor het betreffende gebied bekeken (bestemmingsplan Horst buitengebied 2009, gemeente Leudal). Hierin is het kappen en frezen van vegetatie niet opgenomen bij de werkzaamheden waarbij archeologisch onderzoek verplicht is gesteld.

Daarnaast is het gemeentelijk beleid van de gemeente Horst aan de Maas gecheckt om te zien of er nog beleidsmatige zaken omtrent archeologie zijn waarmee bij de uitvoering van deze ingrepen rekening gehouden moet worden. In het gemeentelijk beleid is opgenomen dat bij werkzaamheden in wettelijk beschermde Rijksmonumenten ongeacht de grote en diepte van de ingreep overleg de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) opgenomen moet worden. Voor AMK-terreinen geldt dat de verstoring niet dieper mag zijn dan 30cm – Mv. en groter dan 100m². De maximale verstoringdiepte in alle verwachtingszones betreft in alle verwachtingsgebieden 50cm –Mv. Het frezen van de bomen gaat minder diep dan deze ondergrens.

Om er zeker van te zijn dat de ingrepen geen effect op Rijksmonumenten, archeologische monument (AMK-terreinen) en/of archeologisch waardevolle terreinen hebben, is middels een GIS-analyse gecontroleerd of de te verwijderen elementen zich niet binnen een dergelijke locatie bevinden. Dit is in deze uiterwaard niet het geval.

4. Conclusie archeologie

Daar er bij het kappen en frezen van de vegetatie de grond minimaal geroerd wordt, is de kans op het verstoren van archeologische resten nihil. Uit de check van het bestemmingsplan blijkt dat bij het kappen en frezen van vegetatie geen archeologisch onderzoek verplicht is en wanneer de verstoringen niet dieper gaan dan 50cm –Mv. hoeft er conform het gemeentelijk beleid geen archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden. Daarnaast staat geen van de te kappen en frezen elementen binnen een wettelijk beschermd monument.

Op basis van deze gegevens is verder archeologisch onderzoek bij de uitvoering van deze werkzaamheden niet nodig. Voorwaarde die hieraan gesteld wordt is dat bij het frezen van de boomstronken de bodem niet dieper dan 50cm –Mv. verstoord wordt.

Bronnen

- Archeologische beleidskaart gemeente Horst aan de Maas
- Bestemmingsplan Horst Buitengebied 2009, gemeente Horst aan de Maas
- Oplegnotitie actualisatie van de archeologische maatregelenkaart